

วิถีชาวบ้าน

เมื่อข้าวสุกและเก็บเกี่ยวเสร็จสิ้น วันที่ชนชาวจีนกลางข้าวจะมีพิธีทำบุญคุณลานบริเวณนาก่อนการนวดข้าวจะมีพิธีย้ายแม่ธรณีออกจากลานเป็นการบอกกล่าวแม่โพสพว่าลูกหลานเหยียบย่ำข้าวอย่าได้โกรธเคืองหรือเป็นบาป เมื่อทำขวัญข้าวแล้วก็จะเชิญแม่โพสพขึ้นยุ้งเพื่อให้การทำนาปีต่อไปได้ผลดียิ่งขึ้น

นวดข้าวบุญคุณลาน จิตเบิกบานข้าวมากมี
จีนกลางเต็มอีกปี ด้วยดวงแสงมาหลายเดือน

สืบสานงานประเพณี

บุญกุ่มข้าวใหญ่

และของดีอำเภอบ้านไผ่ ประจำปี ๒๕๕๕

๑๘ - ๒๒ มกราคม ๒๕๕๕
ณ สนามหน้าที่ว่าการอำเภอบ้านไผ่
อ.บ้านไผ่ จ.ขอนแก่น

บุญกุ่มข้าวใหญ่

ประเพณีพื้นบ้านอีสานที่เก่าแก่ในเดือนยี่หลิ่งเสร็จจากการเก็บเกี่ยวและนวดข้าวแล้ว เจริญชนชาวจีนกลางข้าวอีสานมักทำบุญไถ่ทานเสียก่อน เพื่อเป็นสิริมงคลนึ่งนวดพูนสุข และฉลองผลิตผลของตนจากการทำนา มีความเชื่อจากเรื่องเล่าไว้ในธรรมบทว่า ครั้งศาสนา พระกัศยปสัมมาสัมพุทธเจ้า มีพี่น้องชาย ๒ คน ทำนาในที่แห่งเดียวกัน เวลาข้าวเป็นน้ามน น้องชวที่ทำข้าวรวมยุปายาสถวาย แต่พระภิกษุสงฆ์ มีพระพุทธรูปเจ้าเป็นประมุข พี่ชายคอยว่าข้าพเจ้าไม่สามารถทำได้ ตกองแบ่งนาให้กับคนละส่วน น้องชายคืนได้เป็นเจ้าของภกส่วนเกินแล้วจึงถวายทานตามความพอใจนับได้ ๔ ครั้ง คือ เวลาข้าวเป็นน้ามน ทำนุปายาสคือยาคูกวานถวาย • เวลาข้าวพอม่าทำข้าวเผ่าถวาย • เวลาเก็บเกี่ยว • เวลาจักดอกมัด • เวลามัดท่อน • เวลากองในลาน • เวลาทำออม • เวลาขนขึ้นยุ้ง • เวลาเก็บในยุ้งฉาง • และตั้งปณิธานปรารถนาว่า ขอให้ได้สำเร็จพระอรหันต์ในอนาคต ครั้นมาถึงศาสนาพระโคตมน้องชายได้มาเกิดเป็นบุตรพรพรมณ์ภกสาธมึนบรว่า อัญญาโกณฑัญญะ และได้สำเร็จพระอรหันต์ ก่อนเสวาททั้งปวง และเป็นปฐมสาวกที่ได้รับยกย่องว่า รัตติญญ คือ ฐาครินาน

ส่วนพี่ชายไม่สามารถถวายทานครบ ๔ ครั้ง ได้ถวายเพียงครึ่งเดียว คือเวลาทำนาเสร็จ ตั้งปณิธานความปรารถนาขอให้สำเร็จเป็นพระอรียบุคคลในอนาคตครั้นมาเกิดในศาสนาพระโคตมนี้ได้บังเกิดเป็นสุกัทธิพรพิราชก ไม่มีโอกาสเข้าเฝ้าพระศาสดาทั้งไปปฐมและมิชฌิมโพธิสัตถ แต่ปัจฉิมโพธิกาลใกล้ พระศาสดาจะปรินิพพานได้เข้าไม่พูลถนความสงสัยกับพระพุทธรูปในภายในม้าน เวลาจบเทศนาตั้งอยู่ในอาณาคามิผล เป็นอรียบุคคลองค์สุดท้ายในพระพุทธรศาสนาที่นี้ ทั้งนี้เพราะฉรมิธงลีแห่งการให้ข้าวเป็นทานนือยกว่าน้องชาย ชาวอีสานจึงนิยมทำบุญไถ่ทานข้าวโงมา ถือเป็นประเพณีสืบมาจนกระทั่งทุกวันนี้

ปีนี้เป็นที่ ชาวบ้านไม่ของเรได้ทำนากับทั่วทุกน้า ข้าวปลานน้าอุดมสมบูรณ์ บุญกุ่มข้าวใหญ่ ได้ผลดีเกินคาด จึงได้จัดงานประเพณีบุญกุ่มข้าวใหญ่และของดีอำเภอบ้านไผ่ ขึ้นอีกนับปีในปีที่ ๑๒ โดยมี ชมรมกุ่มข้าวใหญ่บ้านไผ่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไผ่ อ.บ้านไผ่ เมืองบ้านไผ่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจและคณะกรรมการร่วมภาคีรัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาค่าและทั้งภาควางธุรกิจอำเภอบ้านไผ่ (กอบ.บ้านไผ่) และสภาวัฒนธรรมอำเภอบ้านไผ่ ร่วมกันจัดชอนและดำเนินกิจกรรม

**กิจกรรมมหรสพและการแสดง
งานประเพณีบุญกุ่มข้าวใหญ่ และของดีอำเภอบ้านไผ่ ประจำปี ๒๕๕๕**

วันพุธที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๕

- ๐๐.๐๐ - ๐๙.๐๐ น. - การจัดแสดงนิทรรศการ ผลงานการเกษตร ปศุสัตว์ ประมง อำเภอ การสาธิตฝึกอาชีพต่าง ๆ การจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOP (มีการจัดแสดงทุกวัน)
- ประกวดผลผลิตทางการเกษตร
- ขบวนแห่ปราสาทข้าว
- ๐๓.๐๐ น. - การแสดงโปงลางอีสาน ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขอนแก่น
- ๐๕.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. - พิธีเปิดงานประเพณีบุญกุ่มข้าวใหญ่และของดีอำเภอบ้านไผ่ ประจำปี ๒๕๕๕ (ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่นเป็นประธาน)
- พิธีเจริญพระพุทธมนต์ ณ ลานอู่ขวัญข้าว
- ๒๐.๐๐ - ๒๔.๐๐ น. - คอนเสิร์ต รวยรุ่ง ลูกทุ่งหมอลำ
- ๐๔.๐๐ - ๒๔.๐๐ น. - การแข่งขันกีฬาตะกร้อ

วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๕

- ๐๖.๐๐ - ๐๗.๐๐ น. - ตักบาตรพระสงฆ์ และถวายภัตตาหารเช้า พระสงฆ์ ๙ รูป
- ๐๙.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. - การประกวดร้องสรภัญญะอีสาน/ประกวดกลองยาว
- ๒๐.๐๐ - ๒๔.๐๐ น. - การแสดงหมอลำ คณะต่าง วาทยศิลป์
- ๐๔.๐๐ - ๒๔.๐๐ น. - การแข่งขันตะกร้อ

วันศุกร์ที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๕

- ๐๔.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. - การแข่งขันประกวดข้าวหอม, ข้าวต้มมัด, ส้มตำลีลา, จัดสำหรับอาหาร และประกวดวาดภาพ และปั้นดินน้ำมัน ประกวดเรียงความ
- ๐๔.๐๐ - ๒๔.๐๐ น. - การแสดงดนตรีโปงลางนักเรียนโรงเรียนบ้านไผ่
- การแสดงศิลปะ การต่อสู้ป้องกันตัว แบบไทยโบราณ
- การซ้อมใหญ่การแสดง วิถีชาวบ้าน ตำนานเมืองบ้านไผ่
- การประกวดธิดาบุญกุ่มข้าวใหญ่, ต้มโฮมไต่บ้านไผ่

- ๐๔.๐๐ - ๒๔.๐๐ น. - การแข่งขันตะกร้อ

วันเสาร์ที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๕

- ๐๔.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. - การประกวดสาโท, ประกวดแข่งขันการแสดงประกอบดนตรีพื้นบ้านอีสาน (หมอลำซิ่ง)
- ๐๔.๐๐ - ๒๔.๐๐ น. - พาแลง และการแสดงของแต่ละตำบล ในชุด "วิถีชาวบ้าน ตำนานเมืองบ้านไผ่"
- การแสดงดนตรี " ปู่ พงษ์สิทธิ์ คำภีร์ "
- การแสดงโปงลางโรงเรียนมหาไถ่ศึกษา
- ๐๔.๐๐ - ๒๔.๐๐ น. - การแข่งขันตะกร้อ

วันอาทิตย์ที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๕

- ๐๔.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. - การประกวด กระบือ ผลิตผลของปศุสัตว์
- ๑๔.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. - การแข่งขันเดินแอโรบิก
- ๒๐.๐๐ - ๒๔.๐๐ น. - การแสดงหมอลำ แก่นนครบันเทิงศิลป์
- ๑๔.๐๐ - ๒๔.๐๐ น. - การแข่งขันตะกร้อ

